

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **D. D.**, zastoupený Mgr. Lukášem Trefilem, advokátem se sídlem ve Svitavách, Soudní 1, proti žalovanému: **Celní ředitelství v Hradci Králové**, se sídlem v Hradci Králové, Bohuslava Martinů 1672/8a, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 12. 2006, č. j. 30 Ca 36/2006 – 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 12. 2006, č. j. 30 Ca 36/2006 - 30, byla zamítnuta žaloba D. D. (dále jen „stěžovatel“), kterou se domáhal zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Hradec Králové (dále jen „celní ředitelství“) ze dne 6. 4. 2006, zn. 4369/06-0601-21, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu Svitavy (dále jen „celní úřad“) ze dne 24. 1. 2006, č. j. 202-02/06-1164-020, o doměření celní dluhu ve výši 9568 Kč. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl,

že není pochyb o tom, že v řízení před celními orgány platí obecné předpisy o správě daní a poplatků, což vyplývá z ust. § 320 odst. 1 zákona č. 13/1992 Sb., (správně č. 13/1993 Sb.), ve znění pozdějších předpisů. Celní řízení se však řídí nejen předpisy uvedenými v citovaném ustanovení, ale i předpisy jinými, včetně mezinárodních smluv. Podle čl. 10 Ústavy jsou totiž součástí právního řádu České republiky i vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal souhlas Parlament a jimiž je Česká republika vázána, přičemž stanoví – li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Rovněž ust. § 96 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) stanoví, že jeho ustanovení se použije, pokud mezinárodní smlouva, která je pro Českou republiku závazná, neobsahuje odlišnou úpravu. Takovou mezinárodní smlouvou je Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (dále jen „Dohoda o přidružení“), která byla publikovaná sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 7/1995 Sb. Protokol č. 4 k Dohodě o přidružení stanoví v čl. 32 postupy při ověřování důkazů původu zboží. Tento článek dává celním orgánům oprávnění provádět kdykoliv následné ověřování důkazů původu výrobků. Podle odst. 3 citovaného článku je ověření prováděno celními orgány vyvážející země, tedy v daném případě nikoliv celními orgány České republiky. Proto celní úřad požádal o provedení následného ověření původu zboží německé celní orgány, tj. orgány vyvážející země, a na základě výsledku tohoto ověření pak učinil závěr, že u daného osobního vozidla nelze přiznat příslušnou celní preferenci. České celní orgány tedy postupovaly při ověřování důkazů původu osobního vozidla podle Protokolu č. 4, neboť právě v něm je daný postup konkrétně upraven a stanoven. Nejenže neměly důvod samy ověřovat původ osobního vozidla podle zákona o správě daní a poplatků, ale ani nemohly, když uvedený závazný postup vycházel z mezinárodní smlouvy. Celní orgány si tedy opatřily řádný důkazní prostředek, a to v souladu s ust. § 31 zákona o správě daní a poplatků, když akceptovaly speciální právní úpravu. S instituty původního osvědčení EUR. 1 a prohlášení na faktuře nemají české celní úřady v případě vývozu zboží ze Spolkové republiky Německo do České republiky nic společného. Ustanovení čl. 17 odst. 3 a čl. 21 odst. 3 Protokolu č. 4 ostatně nemluví o dovozcích, nýbrž o vývozcích. Bylo tedy na prodávajícím M. K., aby prokázal, že jeho prohlášení o preferenčním původu osobního automobilu bylo správné. To však jmenovaný nemohl učinit, když se k danému obchodnímu případu vůbec neznal s tím, že předmětnou fakturu nikdy nevystavil a nepodepsal. V podstatě to znamená, že stěžovatel nemůže celním orgánům vlastně označit prodávajícího. Podle krajského soudu celní ředitelství v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně popsalo postavení a možnosti stěžovatele, stejně jako bezpředmětnost opatřování jím navrhovaného důkazu (VIN kódu osobního vozidla), a krajský soud se s těmito závěry plně ztotožnil. Důkaz o tom, kde bylo osobní vozidlo vyrobeno, totiž není sám o sobě dostatečným průkazem původu zboží. Stěžovatel ostatně nevzněl žádné konkrétní námitky proti postupu německých celních orgánů, a vznést ani nemohl, neboť s ním při verifikaci původu osobního automobilu jednáno nebylo. Jeho současná situace je pouze důsledkem obchodního vztahu, na který byl ochoten přistoupit bez potřebných záruk.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Odmítl v ní závěr, že by mezi Dohodou o přidružení a zákonem byl rozpor ve vztahu k prokazování původu pro účely celních preferencí a že by původ výrobku nebylo možno prokázat i jinak. Stěžovatel má nadále

v souladu s čl. 27 Protokolu č. 4 a s ust. § 31 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků za to, že v celním řízení měly být provedeny i jiné důkazy, které k prokázání původu zboží navrhoval, a to zvláště za situace, kdy předložil v předcházejícím celním řízení fakturu s prohlášením na faktuře, které vystavil prodávající, což bylo při následné verifikaci potvrzeno, čímž stěžovatel zcela splnil podmínky pro přiznání celní preference, a dále za situace, kdy původ vozidla byl zpochybněn, protože podle celního orgánu „vývozce nebyl schopen v rámci postverifikačního řízení předložit podpůrné doklady týkající se původu zboží“, aniž by bylo uvedeno, o jaké podpůrné doklady se mělo jednat a z jakého důvodu byly vyžadovány. Neprovedením navrhovaných důkazů celní ředitelství porušilo ust. § 31 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků, což mělo být důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí krajským soudem. Právní závěr o nepřipustnosti jiných důkazů považuje stěžovatel za přehnaně formalistický, v rozporu s objektivní realitou a v rozporu s povinností řádně zjistit skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí. Tento postup je nesprávný a nezákonný rovněž z toho důvodu, že stěžovateli je přiznáno méně práv než jiným účastníkům řízení vedených podle zákona o správě daní a poplatků, neboť je mu fakticky upíráno právo navrhopat a předkládat důkazy. Stěžovatel také namítal, že krajský soud se nevypořádal s tím, že dovoz vozidla do České republiky byl stěžovateli řádně umožněn a byla mu také přiznána celní preference. Tím získal předmětný automobil český status, resp. status zboží Společenství. Clo bylo vyměřeno teprve poté, co bylo vozidlo propuštěno do volného oběhu s přiznanou celní preferencí. K doměření cla došlo na základě stanoviska německých celních orgánů, které bylo obstaráno mimo jakékoliv celní řízení a mimo jakékoliv procesní instituty. Toto stanovisko tak nebylo obstaráno právně konformním způsobem, což také způsobuje nezákonnost rozhodnutí celního ředitelství a nesprávnost napadeného rozsudku. Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Celní ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázalo na to, že jeho názor byl již jednoznačně formulován ve vyjádření k žalobě a zůstává neměnný i po seznámení se s kasační stížností. K obsahu kasační stížnosti nepovažuje za nutné se vyjadřovat, protože se plně ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozsudku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 12. 9. 2003 u Celního úřadu Svitavy celní prohlášení s návrhem na propuštění zboží (osobní vozidlo zn. Citroen XSARA 1,8, rok výroby 1997, dovezené ze Spolkové republiky Německo) do režimu volného oběhu. Spolu s celním prohlášením byla předložena kupní smlouva na ojeté vozidlo ze dne 11. 9. 2003, na které je jako prodávající uveden M. K., bytem U. 80A. Tato kupní smlouva obsahovala prohlášení prodávajícího o preferenčním původu zboží v Evropské unii v souladu s čl. 21 Protokolu č. 4 k Dohodě o přidružení (dále jen „Protokol č. 4“). Na základě tohoto prohlášení uplatnil stěžovatel nárok na přiznání celní preference. Celní úřad propustil předmětné vozidlo do režimu volného oběhu s přiznáním celní preference (rozhodnutí JCD ev. č. 11164013-10006-3). Dne 25. 8. 2004 požádal celní úřad celní orgány

vyvážející země (Spolková republika Německo) o ověření důkazů původu předmětného osobního vozidla z důvodu, že existuje „podezření, že by kupní smlouva i prohlášení o původu nemusely být vystaveny zahraničním odesílatelem, ale že by si je mohl vystavit sám český dovozce.“ Následně německé celní orgány sdělily, že pan M. K. uvedený jako prodávající fakturu s prohlášením o původu zboží z 11. 9. 2003 nevystavil ani nepodepsal a doklad byl proto označen za falzifikát. Na základě uvedených skutečností nelze předmětné vozidlo pokládat za původní v Evropské unii ve smyslu Dohody o přidružení. Na základě tohoto sdělení zahájil celní úřad se stěžovatelem celní řízení, v jehož průběhu dne 11. 1. 2006 do protokolu o ústním jednání stěžovatel uvedl, že na základě inzerátu přijel dne 11. 9. 2003 do Německa, kde jednal s inzerentem o možné koupi předmětného vozidla. Jednalo se o muže, kterého neznal a který mu ani žádným způsobem neprokázal svou totožnost. Stěžovatel souhlasil s koupí vozidla a následně mu byla vystavena kupní smlouva, ve které bylo potvrzeno, že vozidlo má preferenční původ v Evropské unii. V průběhu ústního jednání stěžovatel navrhl vyžádat zprávu oficiálního zastoupení společnosti Citroen v České republice o tom, kde bylo vozidlo s uvedeným VIN kódem vyrobeno. Tento důkaz nebyl proveden a po provedeném daňovém řízení Celní úřad Svitavy dne 24. 1. 2006 stěžovateli vyměřil celní dluh ve výši 9568 Kč (z toho clo 7843 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 1725 Kč).

Nejprve je třeba uvést, že stěžovatel v kasační stížnosti pouze odmítá, že by mezi Dohodou o přidružení a zákonem o správě daní a poplatků byl rozpor, aniž by se jakkoliv jejich vzájemným vztahem zabýval, čímž ani v nejmenším nezpochybnil správnost závěrů vyslovených krajským soudem v této souvislosti v napadeném rozsudku. Nejvyšší správní soud proto na ně v plném rozsahu odkazuje.

Jediným relevantním stížním bodem tedy zůstává námitka, že neprovedením jiných, stěžovatelem navrhovaných důkazů, při ověřování důkazů původu porušilo celní ředitelství ustanovení § 31 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků.

Podle čl. 1 Dohody o přidružení se zakládá přidružení mezi Českou republikou na straně jedné a Společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé.

Podle čl. 11 Dohody o přidružení dovozní cla, kterým v České republice podléhají výrobky mající původ ve Společenství, uvedené v příloze IV, budou zrušena dnem vstupu této dohody v platnost.

V čl. 35 Dohody o přidružení se odkazuje na Protokol č. 4 k této Dohodě, který stanoví pravidla o původu zboží pro použití celních preferencí, jež má na zřeteli tato dohoda.

Podle čl. 16 Protokolu č. 4 původní výrobky ve Společenství mají při dovozu do České republiky a původní výrobky v České republice mají při dovozu do Společenství nárok na uplatnění výhod podle této dohody, pokud je předloženo průvodní osvědčení EUR.1 nebo v případech stanovených v čl. 21 odst. 1 „prohlášení na faktuře“ vyhotovené vývozcem na faktuře, dodacím listu nebo jiném obchodním dokladu, který popisuje

výrobky takovým způsobem, aby je bylo možno ztotožnit; text tohoto prohlášení je obsažen v příloze IV.

Podle čl. 21 odst. 3 Protokolu č. 4 je vývozce, který vystavuje prohlášení na faktuře, povinen kdykoli na požádání celních orgánů vyvážející země předložit nezbytné doklady prokazující původ výrobků a splnění ostatních podmínek tohoto protokolu.

Podle čl. 32 odst. 1 Protokolu č. 4 se provádí následné ověřování důkazů původu namátkově nebo kdykoli mají celní orgány dovážející země opodstatněnou pochybnost o pravosti těchto dokumentů, o původu výrobků v nich uvedených nebo o splnění jiných podmínek tohoto protokolu. Podle odst. 2 citovaného článku za účelem provádění ustanovení odst. 1 vrátí celní orgány dovážející země průvodní osvědčení EUR.1 a fakturu, pokud je předložena, prohlášení na faktuře nebo kopie těchto dokumentů celním orgánům vyvážející země, je-li to možné, též s uvedením důvodů tohoto požadavku. Jakékoli získané dokumenty a informace o tom, že údaje uvedené na důkazu původu jsou nesprávné, jsou zaslány spolu se žádostí o ověření. Podle odst. 3 citovaného článku je ověření prováděno celními orgány vyvážející země. Pro tyto účely mají právo požadovat jakékoli doklady a provádět jakoukoli kontrolu účtů u vývozce nebo jinou kontrolu, kterou považují za účelnou. Podle odst. 5 citovaného článku budou celní orgány žádající o ověření informovány o jeho výsledcích co nejdříve. Z výsledků musí být zřejmé, zda jsou dokumenty pravé, zda je možno výrobky v nich uvedené považovat za původní ve Společenství nebo v České republice a zda jsou splněny ostatní podmínky tohoto protokolu. Podle odst. 6 citovaného článku neobdrží-li v případech opodstatněných pochybností žádající celní orgány žádnou odpověď do deseti měsíců od data žádosti o ověření, nebo nebude-li odpověď obsahovat dostatečné informace pro určení pravosti předmětného dokumentu nebo skutečného původu výrobků, nepřiznají nárok na preference, kromě případů způsobených výjimečnými okolnostmi.

Z výše citovaných ustanovení Dohody o přidružení vyplývá, že k tomu, aby původní výrobky ve Společenství měly při dovozu do České republiky nárok na uplatnění výhod podle Dohody o přidružení (v daném případě zvýhodnění spočívající v neexistenci povinnosti platit za toto zboží dovozní clo), musí být splněna některá z podmínek stanovených v čl. 16 Protokolu č. 4. Přesto, že stěžovatel v daném případě stanovenou podmínku splnil, neboť jím předložená faktura obsahovala „prohlášení“ vyhotovené vývozcem, jsou podle čl. 32 Protokolu č. 4 celní orgány oprávněny následně ověřovat důkazy původu. Toto oprávnění provádět ověřování důkazů původu mají nejen v případě opodstatněných pochybností ve vztahu k předloženým dokumentům, ale i namátkově v jakémkoliv jiném případě. Opodstatněné pochybnosti tedy nejsou nezbytnou podmínkou pro ověření důkazů původu. Postup při ověřování důkazů původu je upraven v Dohodě o přidružení, která je *lex specialis* k zákonu o správě daní a poplatků, takže nelze přijmout názor stěžovatele, že měly být provedeny i jiné důkazy, které k prokázání původu zboží navrhoval. Podle čl. 32 Protokolu č. 4 totiž v rámci následného ověřování důkazů původu mohou celní orgány dovozního státu pouze požádat celní orgány vývozního státu o kontrolu původu propuštěného zboží. Pravomoc týkající se určení původu zboží je v zásadě udělena orgánům vývozního státu a celní orgány dovozního státu jsou vázány závěry legálně vyslovenými celními orgány vývozního státu. [Srovnej rozsudky Soudního dvora ze dne 12. 7. 1984, *Les Rapides Savoyards* a další (218/83,

Recueil, s. 3105, body 26 a 27) a ze dne 9. 2. 2006, Sfakianakis A EVE v. Elliniko Dimosio (C-23/04 až C-25/04, Sb. rozh. s. I-1265, body 23 a 36)].

Stěžovatel v závěru kasační stížnosti sice namítal, že „K doměření cla došlo na základě stanoviska německých celních orgánů, obstarané mimo jakékoli celní řízení vedené s žalobcem, kterého by se žalobce mohl zúčastnit. Bylo tak obstaráno mimo jakékoliv procesní instituty.“, ale bez jakékoliv konkretizace, v čem byl postup celních orgánů vyvážející země nezákonný a v rozporu s čl. 32 Protokolu č. 4. Nejvyšší správní soud se touto námitkou nezabýval, protože za takového stavu nelze vyjít z toho, že je uplatněn důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že Protokol č. 4 je založen na systému správní spolupráce, která spočívá jednak v rozdělení úkolů, a jednak ve vzájemné důvěře mezi státem vývozu a státem dovozu. [Srovnej rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 2. 2006, Sfakianakis A EVE v. Elliniko Dimosio (C-23/04 až C-25/04, Sb. rozh. s. I-1265, bod 49)].

Celnímu ředitelství proto nelze vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu s poukazem na ustanovení § 31 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků, vycházel-li, stejně jako celní úřad, pouze z výsledku následného ověřování důkazů původu provedeného celními orgány vyvážející země v souladu s Protokolem č. 4 k Dohodě o přidružení. Neprovedením stěžovatelem navrhovaných důkazů tak celní ředitelství nemohlo porušit ust. § 31 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků, jak tvrdil stěžovatel v kasační stížnosti.

Ze všech důvodů výše uvedených není napadený rozsudek nezákonný, a proto Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a celnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. února 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu